

TÜRK İSLAM DEVLETLERİ-ANADOLU'NUN TÜRKLEŞMESİ VE İSLAMLAŞMASI

KARAHANLILAR (840-1212)	GAZNELİLER (963-1186)	BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ (1040-1157)
- Türkistan'da kurulan ilk Müslüman Türk devletidir. Bilge Kül Kadir Han tarafından kurulmuştur. ✓ Satuk Buğra Han döneminde İslamiyeti kabul etmişlerdir. ✓ İslamiyeti kabul etmekle birlikte Türklük bilincini kaybetmediler ve millî benliklerini korudular. ✓ Türkçeyi resmî dil kabul etmiş, Türkçenin gelişmesine katkıda bulunmuşlardır. ✓ Türk – İslâm tarihinde ilk medreseleri kurarak eğitime önem vermişlerdir. ✓ Türk tarihinde Ribat adıyla ilk kervansarayları kurarak ticareti geliştirmişlerdir. ✓ Türk - İslam kültürünün temellerini atarak bu alanda ilk yazılı eserleri verdiler. (<i>Divan-ı Lugatü Türk, Kutadgu Bilig</i>)	- Bugünkü Afganistan'ın Gazne kentinde kurulmuştur. Kurucusu Alp Tekin'dir. ▪ En parlak dönemini Sultan Mahmut döneminde yaşamıştır. Sultan Mahmut, İslamiyet'i yaymak için Hindistan'a 17 sefer düzenlemiştir. ▪ Gazneli Mahmut, Sultan ünvanını kullanan ilk hükümdardır. ▪ Selçuklularla yaptıkları Dandanakan Savaşı'ndan zayıflamış ve yıkılmışlardır. ▪ Biruni bu dönemde yaşamış ve Gazne sarayında bulunmuştur. Fizik, astronomi ve matematikte çalışmaları vardır. ▪ Çok uluslu yapıya sahip oldukları için millî birliği sağlayamamışlardır.	- Büyük Selçuklular, Oğuzların Kınık boyundandır. Devlet adını Selçuk Bey'den almıştır. • Devletin resmi kurucusu Tuğrul Bey'dir. • 1040 Dandanakan Savaşı'ndan sonra kuruluşunu tamamlamıştır. • 1048 Pasinler Savaşı Selçukluların Bizans'a karşı kazandığı ilk büyük zaferdir. Bu savaş, Türklere Anadolu'nun yolunu açmıştır. • 1071 Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış ve Türkler Anadolu'ya yerleşmeye başlamışlardır. • Melikşah dönemi'nde devlet en parlak dönemini yaşamış ve en geniş sınırlarına ulaşmıştır. • Devletin gelişmesinde Alparslan ve Melikşah'a vezirlik yapan Nizamülmülk'ün etkisi büyüktür.
TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1075-1308)	İLK TÜRK BEYLİKLERİ	
- Kurucusu Kutalmışoğlu Süleyman Şah'tır. - Başkenti önce İznik, daha sonra Konya olmuştur. - Bizans'a ve Haçlılara karşı mücadele ederek Anadolu'yu Türk yurdu haline getirmişlerdir. • II.Kılıç Arslan döneminde Bizans ile yapılan Miryokefalon Savaşı (1176) ile Bizans'ın Anadolu'yu geri alma umudu sona ermiş ve Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir. - En parlak dönemi I.Alaeddin Keykubat zamanıdır. Sinop ve Alanya gibi kıyı kentlerini alarak denizciliği, kervansaraylar yaparak ticareti geliştirmişlerdir. 1243 yılında Moğollarla yapılan Kösedağ Savaşında yenilmiş ve zayıflayarak yıkılmışlardır.	SALTUKLULAR: - Erzurum ve çevresinde kurulmuştur. - Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir. Mama Hatun Külliyesi, Üç Kümbetler en önemli eserlerindendir. MENGÜCEKLİLER: - Erzincan ve çevresinde kurulmuştur. UNESCO Dünya mirası listesinde olan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası en önemli eserleridir. ÇAKA BEYLİĞİ: İzmir ve çevresinde Çaka Bey tarafından kurulmuştur. - Çaka Bey ilk Türk denizcisidir ve ilk Türk donanmasını kurmuştur.	DANIŞMENTLİLER: - Sivas, Tokat, Malatya çevresinde kurulmuştur. - Anadolu'da kurulan en güçlü beyliktir. - Tokat Niksar'daki Yağıbasan Medresesi Anadolu'nun ilk medreselerindendir. ARTUKLULAR: - Mardin, Diyarbakır Harput çevresinde kurulmuşlardır. - Dünyanın en uzun taş kemerli köprüsü olan Malabadi Köprüsü en önemli eserlerinden biridir. Cezeri bu dönemde yetişmiş ünlü bir bilim insanıdır. Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Ahi Evran gibi ünlü düşünürler bu dönemde yetişmiştir. ZEKİ DOĞAN – www.sosyalciniz.net